

ΚΡΙΤΙΚΗ

«Οι εκτελεστές» του Γ. Σκούρτη από το Σατιρικό Θέατρο

ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Σκηνοθεσία: Χρ. Ζάνος

Σκηνικά - κοστούμια: Μ. Λοΐζου

Τραγούδια: Βασίλης Παπακωνσταντίνου

Παίζουν: Δ. Ξύστρας, Τσ. Σταμούλης,

Χ. Πισίας.

ΔΥΟ πόλοι ορίζουν την υπόθεση του έργου του Γ. Σκούρτη, η εξτρεμιστική πράξη των ηρώων του, η ληστεία και ο φόνος και ο θάνατός τους. Ανάμεσα σ' αυτούς τους δυο πόλους είναι τεντωμένη η έσχατη στιγμή της ζωής των τριών αδελφών, το κορυφαίο και το τελευταίο σημείο της μοίρας τους. Ανταλλάσσοντας πυροβολισμούς με τον κόσμο ολόκληρο, με τον Δία της εξουσίας και με όλους που αβυσσάνισια ταυτίζονται μαζί του, τ' αδελφία έχουν ήδη ρίξει και είναι η σειρά του κόσμου να τους ανταποδώσει το χτύπημα. Ο Γ. Σκούρτη παρατείνει την αγωνιστική αναμονή, την υπέρτατη ένταση της τελευταίας στιγμής, χωρίς να χαλαρώσει τον ρυθμό των γεγονότων, αλλά επιβραδύνοντας τη συγγραφική του ματιά σαν την κινηματογραφική κάμερα, αφήνει να μας βουτήξουν στην ανωνυμία της απραγματοποίητης ελπίδας, στην πικρή τρυφερότητα αλληλοσυγχώρεσης, τις τελευταίες καταρες και αποκαλύψεις.

Ο ΜΥΘΟΣ του Σκούρτη είναι τεχνικά καλοδεμένους και λείος, η «μεταφορική σημασία της συγγένειας των τριών ηρώων απλή και διαφανής — τρία αδελφία — τρεις δρόμοι — τρεις μοίρες — τρεις γενιές — και ένα τέλος για όλους. Η σκληρή, αμείλικτη στους θεατές λαγική του έργο, δεν καταδέχεται την συναισθηματική ταύτιση του κοινού με τους ήρωες, αντίθετα αποκαλύπτει τη σχέση του κοινού με το ατραπέδο του Δία.

ΑΣ ΔΟΥΜΕ, πώς παίχτηκαν «Οι εκτελεστές» από ένα κυπριακό θέατρο για το κυπριακό κοινό. Το σκηνικό του Μίχη Λοΐζου δίνει το μήνυμα της απατηλής προστασίας του κρυψώνα, της απειλητικής παρουσίας του έξω κόσμου, της απομόνωσης και του αδιεξόδου. Τα ηχητικά και φωτιστικά εφφέ σηματοδοτούν το κρεσάεντο, τα ανθρωποκνηνητά θυμίζουν τον ασταμάτητο ρυθμό των γεγονότων έξω, αλλά «μέσα» όλο το βάρος πέφτει πάνω στους ώμους των τριών ηθοποιών. Πώς το μοιράζονται, πώς το αντέχουν; Ο Ισίδωρος Σταμούλης, ένας νέος ηθοποιός από την Ελλάδα, παίζει τον Τάσο, τον κλέφτη, τον συναισθηματία, τον ονειροπόλο, το μόνο από τα αδελφία που διατηρεί ελπίδες και γι' αυτό είναι ο πιο ευάλωτος, ίσως και πιο τραγικός απ' όλους.

ΕΜΕΙΣ εδώ στην Κύπρο που χρόνια ολόκληρα βαδίζουμε μαζί με τους ηθοποιούς μας και γεννάμε μαζί τους δεν συνηθίζουμε να κρίνουμε απόλυτα την κάθε επιτυχία ή αποτυχία, μάλλον τα βλέπουμε σαν κυμάνσεις μιας ενιαίας πορείας του κάθε ηθοποιού. Τον Σταμούλη τον βλέπουμε πρώτη φορά, δεν ξέρου-

με πόσους ρόλους θα παίξει στην κυπριακή σκηνή. Ίσως λειτούργησε και το σπάνιο για μας εφέ μιας δυναμικής πρώτης εμφάνισης, αλλά το αποτέλεσμα ήταν αναμφισβήτητο: Ο ρόλος πραγματοποιήθηκε στη σκηνή, ο νεαρός ηθοποιός άντεξε θαυμάσια τα πρώτα πλάνα, δεν έπαιξε τύπο, μα ολοκληρωμένο άνθρωπο. Απέδωσε τις βαθιές σχέσεις αγάπης που τον συνδέουν με τ' αδελφία του, το χάρισμα του ήρωα του να ελπίζει στο χέλιος του γκρεμού. Παίρνοντας όρκο στο όνομα του μισητού κλέφτη, του Προμηθέα, ο Τάσος του Ισ. Σταμούλη κατάριαται τον Δία άγρια, μα ταυτόχρονα ανακαλύπτει μεγάλα αποθέματα αγάπης, συγχωρώντας την προδοσία του Στέλιου, του μικρότερου του αδελφού.

Ο «ΧΑΜΕΝΟΣ» Τάσος έγινε το επίκεντρο της παράστασης. Ο Ισ. Σταμούλης δήλωσε δυναμικά την παρουσία του στο κυπριακό θεατρικό χώρο. Ο Χ. Πισίας στο ρόλο του νάρκομανή Στέλιου — παίζει τη χαμένη ελπίδα όλης της οικογένειας. Το προσωπικό του αδιέξοδο — κόβει την προοπτική της κάθε συνέχεια και για τ' αδελφία του. Μπορούμε να διακρίνουμε τη δυσκολία με την οποία ο Χ. Πισίας ανηφορίζει τον ρόλο του, αλλά υπάρχουν στιγμές στις οποίες ο ηθοποιός καταφέρνει να πάρει γότρες ψηλές και καθαρές και μας θυμίζει τον καλύτερο του ρόλο που έπαιξε πριν δυο χρόνια στην «Κασέττα» της Λούλας Αναγνωστάκη.

ΟΜΟΛΟΓΩ, ότι ο Δ. Ξύστρας στον ρόλο του Κοσμά με προβλημάτισε πολύ. Πιο πάνω είχα πει, ότι ζούμε τους ηθοποιούς μας για χρόνια και μπορούμε να υπολογίσουμε, να φανταστούμε, να τους δίνουμε μια προκαταβολική πίστη για τους ρόλους που θα παίξουν. Μου φάνηκε ότι ο Δ. Ξύστρας θα είναι ιδανικός για το ρόλο του κουρασμένου αντιστασιακού, του απελπισμένου επαναστάτη Κοσμά. Στιγματισμένος με την αυτοκτονία του πατέρα του, ολοκληρώνοντας σε κοσμοθεωρία τα συναισθήματα των αδελφών του, ο Κοσμάς αναλαμβάνει στο έργο το βάρος της απόφασης και της πράξης, σαν καπετάνιος οδηγεί το καράβι του συνειδητά στην καταστροφή, σαν σκηνοθέτης στήνει την παράσταση του με το μοναδικό αξιοπρεπές τέλος — το μεγάλο «Μπουμ», στο τρισδιάστατο θάνατο (εκτέλεσαν, εκτελέστηκαν, αυτοκτόνησαν). Η γνώση, η χωνεμένη πια απελπισία, το βάρος της ευθύνης. Ο Ξύστρας με το βαθύ ανθρωπιστικό χρώμα του ταλέντου του θα μπορούσε να παίξει ένα μεγάλο ρόλο. Όμως στην προεμίρα έδωσε τον Κοσμά του πολύ περισσότερο νευρικό, χαμένο, απεγνωσμένο παιχνίδι της μοίρας του, επικολάζοντας με μια μονότονα ζωντανή ένταση τα άλλα χρώματα του ρόλου του. Δεν ξέρω κατά πόσον φέρει ευθύνη και ο σκηνοθέτης Χρ. Ζάνος. Νομίζω, όμως, ότι και η γραμμή που δόθηκε στον ηθοποιό, δεν είχε τη βάρια ψυχία της παρμένης απόφασης, η οποία μου φαίνεται να χαρακτηρίζει τον ρόλο του Κοσμά. Οπωσδήποτε η δύσκολη και ενδιαφέρουσα παράσταση του Σατιρικού, πληγώνει, προβληματίζει, συγκινεί.